

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह:—

ग्रंथ क्रमांक

४६१/५४५५५

ग्रंथ नाम

विष्णु

विषय

कथा-पुराणे.

①

श्रीपरेसायेन्मोः श्रीगुरुर्येन्मोः जयजय दयादा
वांः भो नीसी गुरुचे सुहावाः वीस्व वीस्वा आत्म
या सफुनावाः तुष्टपे नीलध्यावाः आवेलोकीसी
॥१॥ ते वीस्वे जो वीस्वासीः तया ते वीस्वासी मून
सीः तेने वीस्वा से पूरन होसीः तै पाया पा सी पू
वेसुः ॥२॥ ते चरन लोचन पादुषीः अहं यो सोह
सुह ल्या जां गीः यक स वी तुक्षा पो दीः तु ठानु
ठो प्रवै लोः ॥३॥ या ला शा तु नी ला स मायः तव वा
प. पन तु ल मजी आ हेः आ सी न्व व काय सा जा वेः
॥४॥ पा हा तां मा ता पी ता ज्ञानीः वे ज काली दी स ती
नयनीः ते दो न्ही य क क रु नीः य का ज नार्थ नी

५
या ह व ज प पा म ना गेः

नीजतांनेः॥५॥ उभयस्नेहे स्नेहाकाः वांढवीसी
मजवाकाः पशनीचनवाप्रेमजकाकाः सहज
लीजामजदेसीः॥६॥ जयजयसदगुरुसुख
प्रसन्नः जयजयसदगुरुसुखैकधनेः जयजय
सतगुरुसुखनीधानः सुखसुखपनतुझेनीः
॥७॥ तुझेनीसुखानीजसुखचडेः तुझेबोनी
जबोधुमांतुडेवुभावनं यं जोडेः तुझेनीप
डोपाडे तुंयेकुः॥८॥ येसासुदरुतुंनंतुः तु
तुध्यास्वरूपासीनाहो जंतुः तंशितुहो जनीकु
पावंतुः नीजबोधुबोधीतुः नीजभक्ताः॥९॥
आपुलेनीजरूपबोधुनः नीवीसीदेवस
क्तपनः ग्राहीवरीनीजभजनः अहयेपु

१

२

धे

नकरवीसीः॥१०॥ अहंपंकशितानीलभक्तीः
तुंसंतोषसीयथास्तीतीःसंतोषोनीसीष्टाहा
लीःनिलज्जालसंपत्तिआर्षि सीः॥११॥ आपुनी
निलज्जालभारभारःसद्योगुरुलोकसीधोरुः
अहालीलाधवीचमकारःअतकनीवीचा
रुःतंकेनाः॥१२॥ जेअनीवेदसास्त्रासीः
ज्यालोवेवादेअहेनि सीःतलभलार्थबोधीर
सीःसक्तीयासीनीलयापे॥१३॥ लुशीयानील
बोधाचीहातवटीःपढलोवेदवेदातंपरीपाटीः
तहीअलभ्यालभेनादृष्टीःसर्वाधिजोषअ
गम्यः॥१४॥ बहतकललेकललेहनतीःनानाप
॥१५॥ ज्यायुक्तीचाळीतीःपरीतेनकळोनीबोस

माताः जेवी शुक्बोलतीः सुभाषीतेः ॥१५॥ या
लागीतु श्रीबोधकसतीः अजमसर्वासी सर्वशीः
तुष्टीलाधलीयाकृपादृष्टीः आ जमपावती सज
मखेंः ॥१६॥ जे आ जम श्रीभाजवतः साहीमा
जीयका दसाथः प्राकृत कइई लाजुं थंः बापु
समर्थ कृपाळुः ॥१७॥ ते श्रीमथुनीया समस्तः
जेवी माताकांढीनवनीतः ते आहु ते बाळकाहा
ती देतः ते सेकेलेय ये जे जे धर्मेः ॥१८॥ वेद
सास्त्रा ये मधीतः व्या सेकेले श्रीभाजवतः
साभाजवता चामचासाथः जाननी चीतय
कादसुः ॥१९॥ सायकादसा ये जोडपनः सर्वचा
नेनेमी आपननः ते जना धर्मेने करुनी मथनः

सारासपुंनमल धीधलाः॥२०॥तोस्यसावेधात ३५
लातोडोःलागलीयकादसाचीजोडोःसाजोडप
नाचीजावडीःदीकाचढोवीचालकीः॥२१॥या
लाजीयकादसाचीदीकाःयकलाकर्तानहेयकाः
येकीयकप्रीकुनीदेयाःगुंयुनेदकानीर्वालीलाः
॥२२॥माजोपढेयकयकाःहयकादसाचेरूपदेखा
तेनेयकपनेचालकीदेकासाधनीलसयाःश्री
जनार्दनः॥२३॥जनार्दननेआपुलेःयेकीयकप
नदुठकेलेःतेचीयकादसाचीआर्चीआलेःय
कीमनलेयकसंः॥२४॥जेवीजेवनीजोडधांसुः
तेवीभागवलीयकादसुःअतीसरसुसाजीरा॥२५॥
सर्वाधांसीप्रमानःतसाअष्टावीसावाअधीजा
लःयशीलजेनीशेपनः२तोस्यानंदुपुर्नसोली

॥२६॥ तो हा जे वी सावा जे ध्यावोः ब्रह्म सुखाचा
नीजनीर्वा होः उर्देवेन पु सता पाहा होः स्वये दे
वो सां जतः ॥२७॥ उर्ध्ववेन कशी ता प्ररुः का सा ज
ता होय श्री हस्तुः ते ची आ र्थी चे नी रोपनः सावधा
न पशि सावेः ॥२८॥ उर्ध्ववापु ती जत क नी ज्ञानः पा
वो नी ज्ञा ला ज्ञान सपनः ते पो य वो पा हे ज्ञाना सी
मानः ज्ञान पन मो नी वाः ॥२९॥ जग मरु पी मी ये
कु ज्ञा तांः शे श्री चढे जे शे अ हं ताः ते गुन दोषा ची व
धाः दा वी ल सर्व ॥३०॥ जे चे गुन दोषा
चे दरुषनः ते चे नी सेष मा व ल ले ज्ञानः य चे वरी
ज्ञाना सी मानः बा धि क ज्ञान सर्व चाः ॥३१॥ गुन
दोषा चे दरु सनः जे ई स्व रु दे र्वो आपनः तो ही
नाडु पा हे वे ज्ञ ज्ञानः इतरा चा को नः पडी पाडुः

प्रश्नभावकर्मोनीनप्रसंसेनगहेयनुःवीर्यमेकात्म
कंपश्यप्रष्ट्यापुरुषेवचः॥१॥ दीका॥लोनीःसद्यचा
सोलीवंसद्यःस्याचेश्वासीजन्यबलेवेदःतोउध्व
हितायांजोवीदंःज्ञानवीसद्वपेसांजेः॥४३॥ससारी
मुच्यतीनीगुनःत्रीगुनस्यत्रीवीधजनःस्याचेश्च
वीकर्मज्ञानःसांतदक्षिणीमीश्वरः॥४४॥याकमी
चेनीदासत्वनःसर्वज्ञानकशवेज्ञापनःयकाचे
वानीताभलेपनःईतराडपनतेनेबोलेः॥४५॥
पाचामाडीभलेपनःयकाचेवानीताज्ञानःईतर
चौधेजनःसहज्ञंज्ञाननीदीलेः॥४६॥वामस्यउ
भयभाजःदोषावीथेकचीआजःतेवीप्रष्टतीपुरु
षासकज्ञगःचीदृष्टेयांजःयकलेः॥४७॥जेजव
मरुपपरीपुनःयालाजीनीदास्तवनःभूतमात्री

५ ५
५
आ चैपनः कदा का की जान न क शर्वः ॥४८॥ सर्व भुता
चां हां ईः आ सा रा मु अ से पां हीः या ला जी नी दा स्तु ती
का हीः पा ना ते पां हीः न क श वीः ॥४९॥ उ ध वा नो दा
स्तु ती ची क थाः सा डी सां डी जां सर्व थाः त शि पा व स्तु
प्र मा र्थाः नी ज स्था र्थाः नी ज बो धुः ॥५०॥ सर्व भुती
भ ग व त भा वोः हा वु म स्तु ती ची नी र्वा होः या सी क
दा न के अ पा वोः आ ई व सां वा उ ध वाः ॥५१॥ जे च
नी य वो शि धे आ पा वोः दृढ वाढ की या भ ग व त
भा वोः ते हा अ पा वो तो चा हो य उ पा वोः वी ध्या स्तु
हा वो अ से नाः ॥५२॥ हे स्तु ती सा दु नी या दु शः मी
जां ता हा ज र्व धी शः नी दा स्तु ती चा भ र्वा य शः तो
अ ना र्था मा धा शि नी म गूः ॥५३॥ श्लोकः पृ स्थ भा
व क र्मा नी ये प्र सं ती न नी द तीः अ सा सु भ स्थ ते स्था

र्थादसह्यभीनवेतसंः॥२॥ दीक्षाः॥ मीयकु सर्वज्ञा
 तापुर्नः ये साधरु नी ज्ञानाभीमानः जगच्चेदेस्या
 दोषगुनः नी दीव्यामृतमुश्वयेः॥५४॥ पशचे स्य
 भावीककर्मः स्ययं नी दे जे हा अधर्मः हनुवतज्ञा
 ताप्रमः सासीवानशिकर्म सोडीनाः॥५५॥ नारद
 ज्ञातेपनेमोहाः सद्योमानलाश्रेष्ठश्रेष्ठाः तोहीक
 कीलावीजकलकदः स्यभावेचेष्टाज्ञानीवारः
 ॥५६॥ ज रुड देवा ये वाहानः सदाभीहीष्टे हातजो
 हुनः तोहीकशिसर्पभक्षेनः ये सेकर्मज्ञानस्यभा
 वीकः॥५७॥ वीचारीता जगत्रगुनः गुनानुशा
 रेकमीचरनः तेचेपाहाता दोसंगुनः दोषीज्ञान
 पाहेतोः॥५८॥ जगीपाहावीयेकात्मताः हे ब्रह्म

६

6

स्त्रीती गात्रताः साडु नी गुन दोष पाहाताः ज्ञोनी
 ज्ञात्रधाता प्रवर्तः ॥५०॥ स्वभाशे सेटलीया साधु
 जनः सोधुनीपाहे दोष गुनः यापरी ज्ञाना श्री मानः
 नीदां स्तवन उपलब्धीः ॥५१॥ ज्ञा श्री माना ची ज्ञाती
 रकैसीः आधी कवे के स ज्ञाता पासीः तो दा स्ववी
 गुन दोषा सीः नीदां स्तवन सी उपलब्धः ॥५२॥ आप
 लीयावती सी ज्ञो समनः पाये मौ आ जु मा ज क से
 स्तवनः आपना सी ज्ञा नी माने गुनः या सी आप
 नः नी दीय चेषः ॥५३॥ नीदां स्तुती उपलब्धे जे चेषः जे
 दु क्षो न का उ दी रे चेषः नी सेष नी दी की प्रमा र्थः मा
 हा जना र्थ आ जी या जे ॥५४॥ नी दे पा सी जन र्थः
 उ धर लो गों ने दी ले चेषः शे क डा ओ जी आ द ज ते नी
 ज स्था र्थ धात के ॥५५॥ भेदु समु क सी ध्याः

64

यचीं नचीं चास्वपूदुष्टांताः स्वयौ सोभाजे श्रीकु
स्ननाथाः दृढप्रमार्थं साधवयाः ॥६५॥ श्लोकः
तैलसेनोद्वापत्रे पीडु श्लो नष्टचेतनः प्रायापा
पूती म्पुं वातदानार्थं दुःपुमान् ॥३॥ टीकाः
ई ई ये लम्पली रे जो गुनीः तन्मात्रावी सयो तमो
गुनीः तो ई इया र्थं वी स प्रो से गुनीः ठे ली नी डा
स्त्री सी नी अजः ॥६६॥ डा ग्टी वी अत्रा सी मा
नीः दोन्ही जाती माव जालीः ते कां मी थ्या प्रपच
अपूः तैल सुअ सी मानी वी स्ता शिः ॥६७॥ स्थु कंद
हेअ सेनी अजः स्वपू मनी ची के वजः वी स्ता
इली सवर जाल अज कत्रे लो काः ॥६८॥ या स्थ
स्वपू मा जी ले शुषी सी ज्ञानः वउपती स्थीती

नीदानः स्वयं दे स्वयं तां ही ज्ञापनः जन्म मरते
मीथ्याः ॥६०॥ ते वीहा ज्ञेय वीथ्या दीर्घ स्वप्नः च
आवीस्ता शि ज्ञेय मानः ते चील मीथ्या जन्म म
रनः तु पुनर्बन्ध उधवाः ॥६१॥ तु श्या नी ज्ञेया
चा हाइः ते दा ची धा तां ही नाहिः ते चील सुभावं
सुभका हीः तु ज्ञेय सर्व आ रा ही स्प र्से नाः ॥६२॥
श्लोकः की ज्ञेय की म र्ग रा है त स्या व स्तु नः की
य तु वा चो दी तं त द न्त म न स्या ध्या त मे व चः
॥६३॥ टीकाः ॥ ज्ञेय जन्म ले ची नां हीः ते काळे जो
रे सा जों कां हीः गृह ने वी ने न का हीः स्व ग्रा सु
पा हीः ज्ञेय नाः ॥६४॥ उ स्व शि बा स ले मृ ग ज्ञेयः
ते खोल की वा उतळः मधुर की क्षार के वळः

साडा ताई येकुः ॥७३॥ तेमी थ्याप पचा चेभानः
 तेची ल दोष आनी गुनः नीव ही सी स ज्ञानः अ ते
 ज्ञाना माजीः ॥७४॥ जेवी अं वं से ची रातीः अधा
 रे जो खु जा ध के यतीः या सी जो रवी ता दो ही हा
 तीः य की ही र यौ सी तु वे चीनः ॥७५॥ तेवी पु पु प च
 मी थ्याप नः ते चे व न र डाई क नः का डा ज
 जे दे ख नेः र स ना डे र ख नेः अ प्र स ने आगेः
 ॥७६॥ हा ता चे चे ने द नः पा या चे चाल नेः वा चे
 चे जे बोल नेः क ल ले म नेः ॥७७॥ अ ह का र चा
 ब डी वा रः ची ता चा ची त न प्र का रः बु धी चा
 वी वे क वी चा रः हा स मु ल वे व्हा रः मी थ्या
 ते चेः ॥७८॥ ची त्री ज ल हु ता स नः अ स ज मा

नी ब्राह्मणः व्याधु ज्ञाना ह शिनः भा सता चीजा
नः सीता चीतेः ॥७८॥ ते वी प्रप च दै त य धु कः
भा सता भा से वस्तु ज दै तः सुभा सुभ के चै त य
ब्रह्म सदो दीत प री पुक्तः ॥७९॥ के जी चे दी ड ड
कलीताः जो जो प द र तो ची शिताः ते वी दी हा दी
प्रप च वी चा शिताः सी ॥ १ ॥ त य ता मा वी कः
॥८०॥ सी ध्या प्रप चं ॥ १ ॥ सुभा सुभ ल दी के पां
हीः स से वस्तु चा ठा ॥ १ ॥ सुभा सुभ ना ही अनु मात्राः
॥८१॥ जो सुभा सुभ भ न आ हेः सा ची क ल म ना
सा स न्म र्प हो यः नी ड क ल म नाः मा हा भ यः ज
न्म म र न वा हे णं से ते चीः ॥८२॥ श्रुतः धी या
स या द या भा सा ध्य स ता व्या र्थ का शि ना ये वं दे हां

84

दधोभावाय ध्याया न सतो भयेः ॥५॥ दीक्षाः ॥ ज
 की प्रतीची वसा च न सः जो पाहतो ची वी वला
 दीसः मी थ्या प्रप चा चे रुप ते सः ना ज क ल्प ना
 सेः भासरः ॥६॥ ते प्रतीची वं पा हो नी हो लाः मी
 म नो नी ला वी ला दी लाः रे वी दे हा नी म ना चा से
 हो लाः जी वा चा क पा लाः मो द लेः ॥७॥ का आ
 पु जी ची उ तरेः प ड ला हो ती प्र यु तरेः ते मी
 थ्या ची प शी सा ची वा अ व नी अ शेर नु म ह
 तीः ॥८॥ नी श्र व ल दो श चे नी ज रुपः नु म भा
 स ला प्र चं ड सर्पः तो मी थ्या प शी भ य वं पः मा
 हा ख टा टो पः नु प ज वीः ॥९॥ या प शी अ स ते
 दे हा दी काः दे हा नी माने जी वा सी बा धि काः

७ जन्ममरणादीन्नेकाः आकल्पदुस्वभावाः ७
॥८८॥ आत्मयापासनी देहा आत्मार्तदेः उपजे
७ बोलनेबोलेवेदः वेदरूपेतुप्रसीदः मीमा
वेदवादधुडेकेवीः ॥८९॥ येसाउधवाचा
आंवाकाः वेदवादाची आसकाः समुलक
कीलीयदुनायकाः तेचोउतरदेखा देतुआ
सेः ॥९०॥ आकोः अस्मत्तदीदंवीस्यसुअते
प्रसुतीप्रभुः आयतेनवीस्यासाहीयतेह
हरितीस्ययः ॥९१॥ लस्मानध्यामनोन्यस्मा
दन्येभावोनीशपीतः अनीरूपतेत्रीवीधानी
मृतंभातीचा अस्मनीः ॥९२॥ टीकाः प्रपचप्रस
७ ७ वीधीमानः तेनेसेदयुक्तजालेमानः तेचे
७ ७ वीधीमाझे वेदवचनः प्रपचअभीमनी

94
जात्रामताः॥७१॥ मुळी तुंसा ची बीज वीरुतेः तो
उपसने कांडांचढेः ते वीपपंचवस्तु ये वाढेः
वाडे कोडे तद्रूपः॥७२॥ हे से सोन या चें जाले ले
णाः ते वर्त ती वर्त सोने पनः लेने मोडिता सी सो
णेः सोने पणे श्यत सी ७३॥ ती ला ची पुत जी
के लीः ते ती ला वे वी सो वे जालीः ते मोडितां न
मोडिता बलीः जने स च ती ती व रूपेः॥७४॥ ते
वी उ घृती स्त्री ती ती वानः पूप चा सी होताय
जानः ते चे जाव मध्या व सानः वस्तु पशि पुर्नः
सा चलीः॥७५॥ ते चे भास ले ले चश चरः तो मी
आत्मा ची सा चारः मड वे ज का ज गा सी धाराः
अनुमान अ सेनाः॥७६॥ ये वं स्त ज्या आनी ज्या ता स्त

पाल्म आनी प्रीती पाकीताः संहार आनी सहीताः
 मीथक नास्मा भगवतः ॥७७॥ तेचे उसेती स्त्री
 तीनी दानः श्रीवीधर पें प्रपची श्रीनृः या सव
 र्वासी अधीकृतः मज्जवेल के ज्ञान ज्ञेनाः ॥७८॥
 प्रपचं मज्जवरी आभासेः पशिप्रपचा माझी मी
 नसेः जेवी मगज्जवरी नीरसेः सुर्योका व
 से श्रीजेनाः ॥७९॥ श्रीवीधर प्रपचा चे ज्ञाळः म
 ज्जवरी दीसते नीर्मलः श्रीगणेशासे सुनी
 नीः पशितेचे आजु माळ नीळ माणां हीः ॥१००॥
 ६॥६॥ ७७ ज प्रये ज्ञे होळां दीसेः ते तु मग
 जळ म्हन सीकैसेः हे आसका मान सी मानसेः
 आईक आना वया सतो सवो धुः ॥१०१॥ श्रीवः

एतद् गुणमयं वीक्षीत्रीवीधमायया कृताः
यदी दान्मदु दीतं वा ज्ञानवीज्ञाननै पुनः ॥८॥
एनीदतीन च स्तोतीलो च रती सुर्यवतुः ॥
०॥ टीकाः ॥ ॥ अर्ध्यात्म अर्धी देव अर्धी भूतः
हेत्री वीध जमा कृतः न सेतं मज मा जी भा स
तः ज्ञाननी श्रुतः त्रिं गता जलमकः ॥१०२॥ उधं
वामीया म्हाणे नीदे म्हाणी हो सी उपे ध्या यु
क्तः येने म ध्या का सा धु सतः ज्ञानवीज्ञानो
र्ध्या वलेः ॥१०३॥ प्रप चा चे मी ध्या सानः ते ज्ञा
णा चे नी ज्ञाणांः येने ज्ञाने जो स ज्ञानः तो स
मान सर्व भूतीः ॥१०४॥ माला जी भेता चे गुणा



मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com